

tockanai.hr

Znate li početke i preteču Cedevite? - Točka Na I

Darko Buković

4 – 5 minuta

Još jedna vjerovali ili ne, 3u1 priča o brendovima. Znate li? Znate li da je u Zagrebu bila **prva moderna tvornica za proizvodnju farmaceutskih i dijetetskih preparata** u jugoistočnoj Europi? Znate li da se u njoj proizvodio **Ovomaltine**, svjetski brend koji je i danas pod istim imenom na tržištu?

Kakva je poveznica s proizvodnjom još jednog poznatog hrvatskog brenda, **Cedevitom**, odnosno kakva je poveznica oba brenda s ljekarnama? A ima tu prostora i za priču o prvom domaćem zamjenskom dječjem mlijeku proizvedenom upravo u Zagrebu!

U **Brend vremeplovu** vraćam vas u 1929. kada na zagrebačkom Borongaju poznati švicarski poduzetnik **dr. Albert Wander**, otvara istoimenu tvornicu, kako smo rekli, za proizvodnju farmaceutskih i dijetetskih preparata. Odmah je zaposleno 60 osoba i proizvode, kao glavni proizvod, **Ovomaltine**, suhu hranu pripravljena od slada, jaja, mlijeka i kakaa, te vitaminski napitak zasnovan na ekstraktu slada za umjetnu prehranu dojenčadi. Inače, proizvode je razvio i pokrenuo Albertov otac, **dr. Georg Wander** i to Ovomaltine 1904. koji se prodavao zbog zdravstvene pripreme – u ljekarnama.

Jedna od zanimljivosti iz bogate povijesti brenda je da je tvornica 1927., dakle dvije godine prije početka proizvodnje u Zagrebu, preseljena u mjesto Neuenegg, nedaleko Berna, gdje se Ovomaltine i danas proizvodi. Možda tek podatak da je **brend Ovomaltine danas među 20 najpopularnijih brendova u Švicarskoj**.

Recepturu za vitaminski instantni napitak u granulama izradio je 1969. farmaceut Martin Stanković

Da ne ulazimo ipak duboko u prošlost, tvornica je uspješno poslovala do 1947., kada je nacionalizirana, da bi nastavila poslovati pod nazivom **Jugodijetetika**.

Jugodijetetika je 1959. pokrenula proizvodnju **Laktovita**, prvoga zamjenskog mlijeka domaće proizvodnje za dojenčad, a poslije i sličnih proizvoda namijenjenih prehrani dojenčadi i djece (Bif, Bebivit, Laktacid, Bebiron). Radi širenja proizvodnje, 1967.–1969. izgrađeni su novi pogoni.

[>>Eugen Viktor Feller: Ljekarnik koji je svojom vizijom osvojio svijet iz Donje Stubice](#)

Tada nastaju i bomboni Pepermint!

Pripajanjem Plivi 1969. godine, u razdoblju okrupnjavanja poduzeća, kreće novih zamah, jer su upravo njezini pogoni (RO za proizvodnju dijetetskih i prehrambenih proizvoda) činili jezgru proizvodnje Plivina prehrambenog programa, a uz postojeće razvijen je niz novih proizvoda.

Ta prva godina otvorila novo razdoblje hrvatske industrije. Naime, 1969. godine počinje priča o Cedeviti jer je upravo te godine recepturu za vitaminski instantni napitak u granulama izradio farmaceut **Martin Stanković** (1932.-2012.), da bi redovna proizvodnja započela 1970. godine, kada je počeo, možemo reći, strelovit rast. Bila je to **Cedevita od**

naranče. Od 1971. proizvode se i voćni vitaminski bomboni Cedevita.

Cedevita se isprva prodavala u ljekarnama, u staklenoj bočici, zajedno s mjericom za doziranje. Kasnije je stigla smeđa bočica koje je dugo bila prepoznatljiv znak. Godine 1985. godine tržištu je predstavljena Cedevita od limuna, a 1990. godine od grejpa. Tijekom godina Cedevita je uz nove okuse počela i prodaju i u HoReCa kanalu.

U tom prvom razdoblju pripajanju Plivi nastali su i drugi proizvodi kao što su hrana za dojenčad Nektarmil, Bebimil, Soyamil, Laktomil, hrana za djecu Bebimiks, Bebipapa, dijetetski napitak Vitamalt; gume za žvakanje i dio tvrdih bombona proizvodili su se u Nerežišću, u pogonima dotadašnje tvornice Favorit (proizvodnja pokrenuta 1959. u Poljoprivrednoj zadruzi Nerežišće, u Plivi od 1976., danas u sastavu zagrebačke Aquarius grupe), a čajevi u pogonima dotadašnje tvornice Biljana u Trogiru (osnovana 1947.).

#brendrevolucija br.6

Projekt izrade serijala tekstova [Brend Revolucija](#), autora Darka Bukovića, objavljen je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti za 2024. godinu.